

คำวินิจฉัยของ นายเชาวน์ สายเชื้อ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๗/๒๕๕๒

วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาตินิยม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาตินิยม ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เพราะพรรคชาตินิยมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว

ความเป็นมา

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๒ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีการสั่งยุบพรรคชาตินิยม สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคชาตินิยมเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งตามมาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองนั้นต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งหากพรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๒๕ ดังกล่าว ให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันยุบไปตามมาตรา ๖๕ และให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีการสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดเวลาตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว พรรคชาตินิยมไม่สามารถดำเนินการให้มีสมาชิกให้ครบได้ และไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามที่กฎหมายกำหนด นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีการสั่งยุบพรรคชาตินิยม

ข้อพิจารณา

พิเคราะห์แล้วเห็นว่ากรณีเข้าข่ายมาตรา ๖๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ และคำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒ ว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาสั่งยุบเลิกพรรคการเมืองได้ จึงวินิจฉัยให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้ส่งสำเนาคำร้องนั้นให้พรรคชาตินิยมทราบ เพื่อให้ยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

พรรคชาตินิยม โดยนายชชา ธรรมวงษ์ หัวหน้าพรรค ฯ ได้ยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ คัดค้านคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (หมายถึง นายทะเบียนพรรคการเมือง) ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาตินิยม ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอ้างว่าเหตุที่พรรคชาตินิยมไม่สามารถ ดำเนินงานของพรรค ให้บรรลุเจตนารมณ์และเป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ ได้ ก็เพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจวินิจฉัยและปฏิบัติ หน้าที่มิชอบด้วยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญโดยรวบอำนาจจัดประชุม แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุน เพื่อพัฒนาพรรคการเมืองขึ้นอย่างปกปิดผิดหลักประชาธิปไตย ไม่มีความเป็นกลางและขัดแย้งกับ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งทำให้พรรคชาตินิยมไม่ได้รับเงินกองทุนสนับสนุน จากรัฐในปิงบประมาณนี้ จึงทำให้พรรคชาตินิยมไม่สามารถดำเนินกิจกรรมของพรรค ให้เป็นไปตาม เงื่อนไขของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ ได้ จึงขอ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิพากษาว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำผิดรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยกเลิกประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้งเรื่องกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมือง ยกเลิกคณะกรรมการกองทุนเพื่อพัฒนา พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้น แล้วปลดคณะกรรมการการเลือกตั้งออกจากตำแหน่ง ฯ

พิจารณาคำร้องของนายทะเบียน เอกสารประกอบคำร้องและหนังสือชี้แจงของพรรคชาตินิยมแล้ว เห็นว่า

- (๑) ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะวินิจฉัยเรื่องนี้ได้แล้ว โดยไม่ต้องรับฟังพยานหลักฐานเพิ่มเติมอีก
- (๒) มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคชาตินิยมตามคำร้องของนายทะเบียน หรือไม่

มาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรค การเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเดียวกันนี้ บัญญัติว่า “พรรคการเมือง ย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ...
- (๒) ...

(๓) ...

(๔) ...

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ
มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕)
ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน
เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน
ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ... ”

หนังสือชี้แจงของพรรคชาตินิยมมิได้คัดค้านข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง
และเอกสารประกอบคำร้อง ว่าพรรคชาตินิยมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๘ ของพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นเหตุ ตามมาตรา ๖๕ (๕)
ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรรคชาตินิยมได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

คำวินิจฉัย

จึงวินิจฉัยให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาตินิยม ข้อโต้แย้งและคำขออื่นของพรรคชาตินิยม
ไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้

นายเชาวน์ สายเชื้อ
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ